

Debatteren in de klas

30 januari 2026

Rob Nijhof

- Onderwijsadviseur DebatUnie
- Bevoegd docent biologie
- Achtergrond in Phytopathologie en Entomologie (WUR)

DebatUnie

- Actief in alle Nederlandstalige landen
- Missie: onderwijs oracy en burgerschap verbeteren
- Door trainingen, toernooien, lesmaterialen en advies

Warming up

Programma

- Debatteren neerzetten en opbouwen
- Enthousiasmerende werkvormen en argumentatie

Wat is debat?

Debat

Discussie met regels

Bedoeld voor derde partij

Goed debat

Boeiende presentatie

Écht argumenteren

Luisteren en reageren

Wedstrijddebat

Standpunt door loting

Door te debatteren leer je beter:

spreken, luisteren, onderbouwen, bevragen, weerleggen, improviseren, onderzoeken, illustreren, anticiperen, formuleren, vertellen, analyseren, prioriteren, noteren, samenvatten, afwegen, vermaken, uitleggen, structureren, doorbijten, inleven, samenwerken, winnen en verliezen

Zaaldebat

Er is één iemand aan het woord

Geef aan als je iets wil zeggen

Elke spreekbeurt duurt 25–30 sec.

Spreek naar de derde partij

Het gebruik van pesticiden in de landbouw moet worden verboden

Ouders moeten kortlevende huisdieren ongemerkt vervangen door dubbelgangers

Nederland moet zich aanpassen om wolven in de natuur een plek te geven

Argumentieren

State *(beweer)*

De bewering

Explain *(leg uit)*

Stap voor stap (A naar C):

1. Waarom is de bewering **waar**?
2. Waarom is dat **belangrijk**?

Illustrate *(maak concreet/tastbaar)*

Welke voorbeelden maken de uitleg duidelijker en overtuigender?

SEXl is een ingrediëntenlijst, geen recept. De volgorde staat dus niet vast!

Stelling

Argument

A

B

Welke tussenstappen ontbreken?

Stelling

Bewering

Stelling

Bewering

*Het verbieden van vuurwerk
leidt tot minder
vuurwerkongelukken*

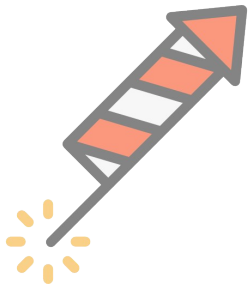
Waarom is dit waar/waarschijnlijk?

A

B

vuurwerk
totaal
verbieden

minder doden
en gewonden

waarom?

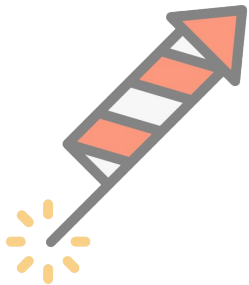

A

B

vuurwerk
totaal
verbieden

meer doden
en gewonden

waarom?

A

B

Streng reguleren
uitschrijven van
antibiotica

*Verbeterde
volksgezondheid*

waarom?

A

B

Streng reguleren
uitschrijven van
antibiotica

*Verslechterde
volksgezondheid*

waarom?

1. **Het is tegen de grondwet!**
Als parlement bepalen wij de wet.
De huidige wet is niet per se goed.
2. **Het kost geld!**
Iets kan het geld waard zijn.
3. **Wat is jullie bron?**
Externe bronnen zijn oncontroleerbaar tijdens een debat; ze kunnen een al aannemelijke redenering wel versterken.
4. **Nederland is een vrij land...**
Vrijheid kan niet onbeperkt zijn.
5. **Maar mijn opa...**
Extreme voorbeelden zeggen weinig.
Anekdoten zijn vaker illustratie dan bewijs.

Formulier conferenties

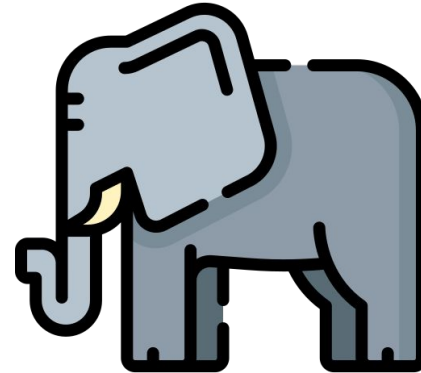
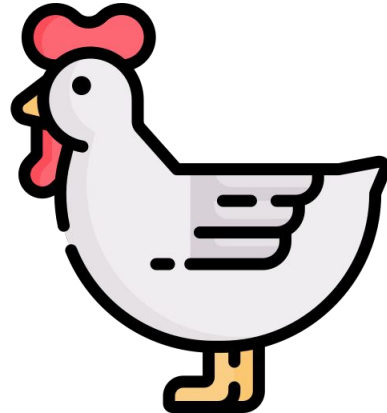
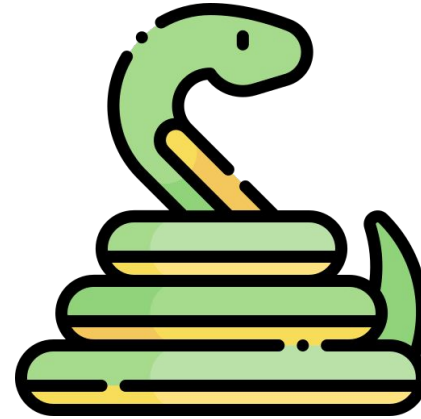
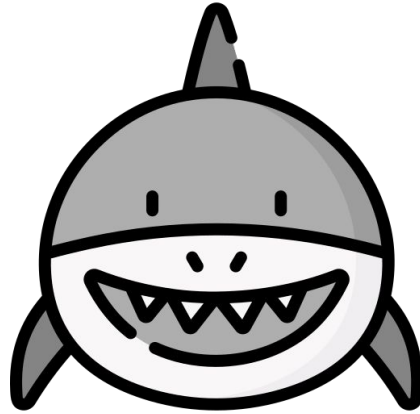
Debatbel? Kom
langs bij de stand

Extra oefeningen

Denkvierkant

Eeehhnss of oneehhnss

1. Probeer een minuut te praten zonder 'eeeehm' te zeggen.
2. Hoor je de bel, dan ben je af.
3. Heb je één minuut gepraat zonder eeeehm te zeggen, dan heb je een punt verdiend en is de volgende in de rij aan de beurt.
4. Het team dat de meeste mensen overhoudt wanneer de tijd om is, wint!

Tip: denk rustig na over je zinnen en wees niet bang een kleine stilte te laten vallen.

Vuurwerk moet verboden worden

← Eens

Oneens →

Basisschoolleerlingen moeten geen huiswerk krijgen

← Eens

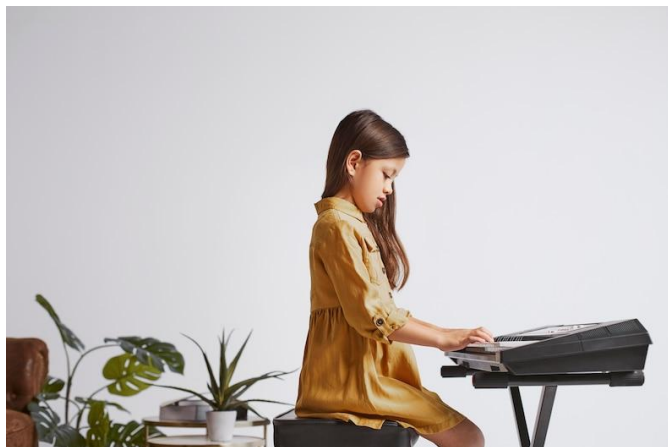

Oneens →

Kinderen moeten tijdens hun jeugd verplicht een muziekinstrument leren bespelen

← Eens

Oneens →

